Velká Morava

- vznik v první třetině devátého st.
- Moravia Magna

Vznik

- Moravské knížectví, Mojmír
- Nitranské knížectví, Pribina
- křesťanství
- Mojmír pokřťen v Pasově biskupem **Reginhardem**
- 833 Mojmír ovládl území Pribiny, t. j. Nitranské knížectví, vyhnal ho \rightarrow základy VM
 - informace máme od: Konstantina Porfyrogennéta byzantský císař, vládl v 1. pol. 10. st.
 - Letopisy (anály) Fuldské

Mojmír I. (833 - 846)

- 853 Verdunská smlouva, rozpad Franské říše, Frankové velkým nebezpečím
 - uznává svrchovanost východofanského panovníka
 - platil tribut, aby Frankové neúzočili

Rastislav I. (846 – 870)

- nechce platit tribut, chce VM vymanit z franského vlivu
- vyhnal franské a bavorské duchovenstvo (protože šíří v latině)
- (861) obrací se na papeže Mikuláše I., jestli by mu neposlal nějaké duchovenstvo, odmítá
- (863) obrací se na **Michala III.**, ten mu pošle **KOnstantina** (vystudoval teologii, filozofii, literaturu) a **Metoděje** (právnické vzdělání), pochází ze Soluně

Bratři ze Soluně

- vytvořili hlaholici
- přeložení částí bible
- mluví staroslověnsky
- Proglas = předzpěv k Evangeliu, Kyjevské listy
- Zákon sudnyj ljudem
- zakládají církevní školy
- přineseení ostatků sv. Klimenta
- jejich působení trnem v oku tzv. trojjazyčníkům (lidé vedoucí bohoslužby v latině, řečtině a hebrejštině), kteří na ně útočí → vydají se do Říma
- 867 Řím, staroslověnština potvrzena jako plnoprávný bohoslužebný jazyk (Hadrián II.)
- (869) Konstantin Cyril umírá
 - na Moravu se vrací jen Metoděj, který byl potvrten Moravskoů Panonským arcibiskupem
 - 880 bula Industria tuae opět potvrzuje platnost staroslověnštiny

Svatopluk (871 – 894)

- Rastislavův synovec
- skonšil ve vězení, na jeho místo dosazeni Vilém a Englšalk
- oni požádali Svatopluka, aby jim pomohl v bojích, ten však přeběhl k Moravanům, porazili a vyhnali franky
- (874) FORCHEIMSKÝ MÍR, Svatopluk slibuje, že bude odvádět mírový tribut Frankům, za odměnu získá nezávislost
 - v této době se vrací Metoděj, překlad bible do staroslověnštiny, později zničeno
- (883) křest Bořivoje a Ludmily
 - nitranský biskup Wiching chce na VM latinské bohoslužby
 - územní rozsah: Čechy, morava, lužice, slezsko, krakovsko, panonie MAPA PROSÍM, max. územní rozsah
 VM
- (885) smrt Metoděje, jejich žáci vyhnáni do Bulharska, na jeho místo latinští kazatelé

Mojmír II. (894 – 906)

- období vnitřních rozkladů
- útoky z Váchodofranské říše
- odtrhnutí Čech od VM

906/7 vpád Maďarů \rightarrow konec VM

Kultura

- hradiště centra řemesla, obchodu (Staré město u Uherského Hradiště, Valy u Mikulčic, Děvín, ...)
- řemeslo, šperkařství
- křesťané → kostrové hroby
- architekrura: dlouhé kostely (Kopčany kostel sv. Markéty), baziliky, rotundy
- gombíky = knoflíky
- hrnčířský kruh
- směnný obchod, později první platidla platýnky, kůže, hřivny železa